

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

	Madencilik İle İlgili Yaşanan Sorunlar	Çözüm Önerileri	İlgili Kurum
1	Madencilik faaliyetleri için alınması zorunlu izinlerle ilgili yapılan müracaatlarda yasa ve yönetmeliklerde belirtilen şartları yerine getiren müracaat sahipleri, bir eksikleri olmadığı halde izinlerini çok uzun süre geçmesine rağmen alamamaktadır.	Madencilik faaliyetleri için alınması gereken izinler 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında çıkarılmalıdır. Güvenlik soruşturması nedeniyle yapılan işlemler hızlandırılmalı, daha önce güvenlik soruşturması olumlu gelmiş ruhsat sahiplerinin ortaklık yapısında bir değişiklik yok ise yeni ruhsatları, işletme ruhsatları, işletme izinleri, devir işlemleri, temdit projeleri yeniden Bakanlığa gönderilmemeli, bu sahalarda mülkiyet (orman/mera) izinleri için yeniden Başbakanlığa görüş sorulmaması yönünde düzenleme yapılmalıdır.	BAŞBAKANLIK, ETKB, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI, GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI <i>İdari düzenleme</i>
2	Orman arazi izin bedellerinin indirilmesi ile ilgili Maden Kanununa eklenen hükümlerin madencilik lehine yorumlanarak Orman Yönetmeliklerinde gerekli değişikliklerin yapılmaması,	Maden Kanununun 9. Maddesine ait uygulamanın, temdit edilen izinler dâhil madencilik lehine yorumlanarak Orman Yönetmeliklerinde gerekli değişiklikler bir an önce yapılmalıdır.	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI <i>Yönetmelikte düzenleme</i>
3	Orman izin bedellerinin yüksekliği kendi yeraltı kaynaklarımızı araştıramaz ve değerlendiremez hale getirmiştir. Yüksek izin bedelleri nedeniyle maden ithalatımız her geçen sene artmakta ve madenlerde işletilebilir minimum tenör (cut off grade) oranlarını yukarıya çıkarmakta, ekonomiye kazandırılacak cevherler pasaya atılmaktadır. Örneğin Kanada'da madencilik faaliyetleri için 1	Orman sayılan alanlarda yapılan madencilik faaliyetlerinde izin bedellerinin, Yönetmelik maddelerinde yapılacak bir düzenleme ile makul seviyelere indirilmesi, bu kapsamda izin bedeli hesaplarında kullanılan il katsayılarının kaldırılması, bunun mümkün olmaması halinde katsayılar kullanıldığında ortaya çıkan bedelin ilgili bölgede yer alan arazi kiralama değerlerini aşmayacak şekilde tavan bedel konulması uygun olacaktır.	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI, KALKINMA BAKANLIĞI <i>Yönetmelikte düzenleme</i>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

	<p>hektar ormana ödenen kira bedeli 4 Kanada \$ (3,13 ABD \$) iken Türkiye’de 9500 ABD \$ dır.</p> <p>Maden ve doğaltaş sektörünün geliştiği birçok ülkede, proje süresince ödenen orman izin bedelleri proje yatırımının %2’sini geçmezken Türkiye’de bu oran %48’lere varmaktadır.</p>	<p>Ayrıca, madenciler tarafından izin bedeli ödenerek yapılan ve gerekli hallerde yangın yolu olarak da kullanılan yolların, OGM envanterine işlenmesi ve madenciden her sene bu yollar için ayrıca meşcere kaybı adı altında bir bedel alınmamasına yönelik düzenleme yapılması gerekmektedir.</p> <p>Bunlara ek olarak, fiiliyatta orman arazisinde mevcut olmasına rağmen orman haritalarına işlenmediği gerekçesi ile yeni yol yapımı gibi bedel alınan yolların izne konu edilmeden kullanılması sağlanmalıdır.</p> <p>Madenciden ağaçlandırma ve rehabilitasyon bedeli dışında bir bedel alınmamalıdır. Madencilerden kesilen her ağaç yerine en az 3 ağaç dikilmesi şartı yerine getirildiğinde hem ülkemizin orman varlığı artacaktır hem de orman sayılan alanlardaki yeraltı zenginliklerimiz ekonomimizin hizmetine sokulması sağlanmış olacaktır.</p>	
4	<p>Maden Kanununda ve Orman mevzuatında hüküm bulunmasına rağmen orman izin sürelerinin maden ruhsat süresi kadar verilmemesi.</p>	<p>Bilindiği üzere, Maden Kanununun 7. maddesinde, “<i>Alınan izinler, temditler dâhil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder.</i>” hükmü, Orman Kanununun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliğinin 7. maddesinde ise, “<i>Bakanlıkça uygun görülenlere ruhsat süresi dikkate alınarak izin verilir...</i>” hükmü bulunmasına rağmen İstanbul, İzmir, Diyarbakır ve benzeri birçok ilde madencilik faaliyetleri için gerekli orman izinleri Orman İdaresi tarafından</p>	<p>ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI</p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		maksimum bir iki yıl gibi çok kısıtlı sürelerde verilmektedir. Kısa süre sonra aynı izin başvuruları tekrar yapılmakta ve bürokratik süreç aynı şekilde devam etmektedir. Bunun sonucunda madencilik faaliyetleri durma noktasına gelmekte, ruhsat sahipleri taahhütlerini yerine getirememekte ve madencilğe yatırım yapılamamaktadır. Madencilik sektöründe ruhsat güvencesini sarsan, öngörülebilirliği ortadan kaldıran bu uygulamadan idari tasarrufta bulunularak vazgeçilmesi, orman izinlerinin ruhsat süresi göz önünde bulundurularak verilmesi gerekmektedir.	
5	<p>ÇED Yönetmeliği, Ek-1 veya Ek-2 kapsamında düzenlenen rapor formatları ve işleyişlerde ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan görüş alınmaktadır. İşlem sonuçlandıktan sonra mülkiyeti ormana ait alanlardan alınacak izin sürecinde benzer kurumların birçoğundan tekrar görüş istenmektedir. Aynı işlem İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alım süreci için de yapılmaktadır.</p> <p>Ayrıca, ÇED sürecinde onaylanan sağlık koruma bandına itibar edilmeyerek GSM sürecinde farklı bir sağlık koruma bandı belirlenmesiyle mülkiyet sorunu çıkması nedeniyle projelerin realize edilememesi.</p>	<p>ÇED sürecindeki kurum görüşlerinin esas alınarak, mülkiyet izinleri ve/veya İşyeri Açma Ruhsatı alımı esnasında tekrar tekrar aynı kurumlardan yeni görüşler talep edilmemelidir.</p> <p>ÇED süreci içinde ilgili tüm kurumların görüşü alınarak, oluşturulan sağlık koruma bandının bir başka kurum tarafından değiştirilmesinin önüne geçilmelidir.</p>	<p>ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI, İÇ İŞLERİ BAKANLIĞI, <i>İdari Düzenleme</i></p>
6	<p>ÇED Yönetmeliğinin EK-1 ve EK-2'sinde yer alan "ruhsat alanına bakılmaksızın" ibaresinin Ekoloji Kolektifi Derneğinin Danıştay 14. Dairesi nezdinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açtığı dava</p>	<p>ÇED Yönetmeliğinin EK-1 ve EK-2'sinde sektörün önünü açacak şekilde acilen gerekli düzenleme yapılması, hiç olmazsa aşağıdaki önerimizin dikkate alınması:</p>	<p>ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI</p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

	sonucu yürütmesinin durdurulması kararı verilmesi üzerine anılan Bakanlığın 25 hektar ve üzeri alana sahip ruhsatlar için yapılan ÇED başvurularını durdurması, ÇED raporu hazırlanmak üzere Bakanlığa başvuru yapılmasını istemesi	“Ek-1 Madde – 27 a) Ruhsat alanı içinde fiili olarak faaliyet gösterileceği taahhüt edilen 25 hektar ve üzeri alana (kazı ve döküm alanı toplamı olarak) sahip açık işletmeler.” “Ek-2 Madde – 49 a) Ruhsat alanı içinde fiili olarak faaliyet gösterileceği taahhüt edilen 25 hektara kadar alana (kazı ve döküm alanı toplamı olarak) sahip açık işletmeler.”	<i>Yönetmelikte düzenleme</i>
7	ÇED mevzuatında yer alan “ÇED Gerekli Değildir” ibaresi kamuoyunda çevreye yönelik bir araştırma yapılmadan ve rapor hazırlanmadan yapılan bir faaliyet olarak algılanmaktadır.	Kamuoyundaki bu yanlış algının giderilmesi için “ÇED Gerekli Değildir” ibaresinin “Ön ÇED Yeterlidir” şeklinde değiştirilmesi büyük önem arz etmektedir.	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
8	ÇED Olumlu Kararı veya ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen madencilik projelerinde, madencilik faaliyeti tamamlanan ve projesine göre rehabilitasyonu yapılan alanlar, ÇED Kararlarına esas alanlardan düşülmemekte, bu alanlarda faaliyet gösterilmeyecek olmasına rağmen varlıklarını sürdürmektedir.	Açık işletme faaliyeti ve projesine uygun olarak rehabilitasyonu tamamlanan alanların proje sahibinin talebi üzerine mevcut ÇED alanlarından düşülmesinin sağlanması gereklidir.	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

<p>9</p>	<p>3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanununun 20. maddesi nedeniyle madencilik faaliyetleri için izin alınamaması.</p>	<p>Kanununun 20. maddesinde değişiklik yapılarak kısıtlayıcı/yasaklayıcı hükümler kaldırılmalı, tüm faaliyetlerin birlikte yapılabileceği çözümler üretilmelidir.</p> <p>Bu kapsamda ÇED Yönetmeliğine göre ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir/Muafiyet kararı verilen faaliyetlerin, Emisyon Konulu Çevre İzni alabilme şartlarını taşıması esas alınmalıdır. Böylelikle başka bir bürokratik işlem oluşturulmadan (Valiliklerde komisyon kurulması vb.) Kanununun amacında yer alan emisyon etkisinin kontrolü esas alınmalı ve zeytincilik dışındaki diğer sanayi faaliyetlerinin de gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.</p> <p>Bu amaca yönelik olarak Gıda, Tarım ve hayvancılık Bakanlığının 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanununun 20. maddesinde yer alan, “Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegatatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesi Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.” fıkrası gereğince zeytinliklerin vegatatif ve generatif gelişmesine mani olacak tesislerdeki emisyon limitlerini belirlemesi (bu konuda zaten</p>	<p>GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI</p>
----------	--	---	---

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		Çevre ve Şehircilik Bakanlığının her tesis ve ocak için belirlediği limitler mevcut) ve “zeytinlik saha” tanımını yapması gerekmektedir. Bu yapıldığı takdirde zeytinlik sahalarda ve bu sahalara en az 3 km mesafede hangi tesis ve faaliyetlere izin verileceğine açıklık getirilmiş olacaktır.	
10	Özel mülkiyete konu araziler, mera alanları ve orman arazilerinde yapılacak arama faaliyetlerine ilişkin izin süreçleri, arama ruhsat dönem süreleri dikkate alındığında oldukça uzun zamana yayılmaktadır.	Esas olan maden aramacılığının kanunda “kamu yararına faaliyet” olarak belirtilmesi olmalıdır. Bu nedenle izin sürelerinin kısaltılmasına yönelik kat’i düzenlemeler yapılması elzemdir.	GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI, ETKB,
11	Madencilikle ilgili mahkemelere intikal eden davalarda standart kararların verilmemesi.	Maden Kanunu özel bir kanun olup, madencilikle özel olarak ilgilenilmediği takdirde mahkemelere intikal eden konularda verilen yargı kararlarında bir standart ve objektif bir yaklaşım yakalanamamaktadır. Bunun önüne geçilmesi için madencilikle ilgili konulara yönelik ihtisas mahkemelerinin kurulması, bunun mümkün olmaması halinde 7 bölgede madencilikle ilgili davalarla görevli mahkemelerin oluşturulması uygun olacaktır.	ADALET BAKANLIĞI
12	Özel mülkiyete konu arazilerin kamulaştırılma işlemleri 5 ila 10 yıl gibi uzun süreler aldığından rezervi belirlenmiş, yatırım kararı alınmış maden projeleri faaliyete geçmemektedir.	Devlet; yol, baraj, boru hattı vb projelerini hayata geçirirken arazi mülkiyet sorununun çözümü için acele kamulaştırma uygulamaktadır. Madenlerin devlete ait olması ilkesinden yola çıkarak	MALİYE BAKANLIĞI, ETKB

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		<p>madencilikte de arazi kullanımında kamu yararı kararı alınan projeler için hızlı kamulaştırmaya imkân veren yasal bir düzenlemeye şiddetle ihtiyaç vardır.</p> <p>Maden projelerinde arazi mülkiyeti ile ilgili öncelikli olarak, “Kamu Yararı” kararının alınması esas olmalıdır. Bu karar objektif kriterlere bağlanmalıdır, yatırımcı tarafından öngörülebilir olmalıdır.</p> <p>Bu kararın alındığı projelerin, hayata geçirilebilmesi için her türlü kolaylığın tüm diğer kurumlar tarafından gösterilmesi pratiğinin yerleştirilmesi, mevzuatın emredici hükmüne bağlanmalıdır.</p>	<i>Yasal düzenleme</i>
13	<p>Arama ve geliştirme faaliyetleri sonucunda, rezerv tespit ederek üretime geçen şirketler için, geçmişe dönük belgelendirilen arama/geliştirme harcamalarının vergiden düşürülme imkânının olmaması.</p>	<p>Böyle bir uygulama arama için teşvik niteliğinde olacaktır. Maden üretiminde, yatırımın geri dönüş süreci en kritik dönemdir. Bu dönemin kısaltılarak, işletmenin kara geçebilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu dönemde yatırımcı, bu yolla desteklenmiş olacaktır.</p>	<p>MALİYE BAKANLIĞI, ETKB</p>
14	<p>Yeraltında yeni bir maden kaynak/rezerv keşfi başlı başına bir AR-GE faaliyetidir.</p> <p>Maden ve doğaltaş sektörünün geliştiği birçok ülkede AR-GE faaliyetleri teşvik kapsamındadır ancak ülkemizde buna yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır.</p>	<p>Maden arama faaliyetleri, yeraltı kaynaklarının ülke ekonomisine katılması, ekonomik büyümeye katkı vermesi, bölgesel kalkınmanın sağlanması, köyden şehirlere göçün önlenmesi gibi pek çok doğrudan faydası ile birlikte, ülkenin veri tabanına olan katkısı da göz önünde tutularak desteklenmesi gereken bir faaliyettir. Bu nedenle arama faaliyetlerinin önünde engel teşkil eden tüm diğer mevzuat uygulamalarının</p>	<p>EKONOMİ BAKANLIĞI, ETKB,</p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		iyileştirilmesi, ÖTV indirimi / KDV istisnası gibi teşviklerden faydalanmasına yönelik düzenleme yapılmalıdır.	
15	İşyeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınması esnasında yerel idarelerde sorun yaşanması ve bu konuda standardın sağlanamaması.	Maden ruhsat sahipleri tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınması esnasında yerel idarelerde farklı uygulama ve işlemlerle karşılaşılmaktadır. Bunun nedeni olarak genellikle madencilik konusunda uzman olmayan kişi ve kuruluşların bu konuda takdir yetkisini kullanması olduğu görülmektedir. Oysa ülkemizde madencilik konusunda otorite Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır. Bu nedenle, 3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesinin dokuzuncu fıkrasına, “Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları ile ilgili usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.” cümlesinin eklenmesi uygun olacaktır.	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, ETKB
16	İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Yönetmeliğinde her ne kadar “ 25 hektar ve üzeri çalışma alanında açık işletmeler ” ibaresi kullanılsa da uygulamada, maden ruhsatının büyüklüğü, ruhsat alanları içinde açılan/açılacak birden fazla ocağın konum ve mesafeleri göz önünde tutulmadan, maden ruhsatı içindeki işletmelerin alanları toplamına göre birinci veya ikinci sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin işlemler yürütülmektedir. Bu durum, bir ruhsat	Birbirinden bağımsız birden fazla ocağın bulunduğu maden ruhsatlarında her bir ocak için alan sınırının ayrı ayrı uygulanması bu sorunun giderilmesini sağlayacaktır.	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

	<p>alanında birbiri ile mücavir olmayan ve birlikte değerlendirilmesi anlam (çevresel ve sağlık koşulları nedeniyle) ifade etmeyen, sadece alanları toplamı 25 hektarın üzerine çıktığı için 1. Sınıf İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı verilmesi şeklinde işlem tesis edilmesine neden olmaktadır.</p>		
17	<p>Vergilerin takip ve tahsili ile Maliye Bakanlığı görevli ve yetkili olmasına rağmen Maden Kanunu gereğince istenilen “Borcu yoktur” yazılarının ruhsat hukukunu iptale kadar götüren bir süreç yaşatması nedeniyle Maden Kanununda ruhsatları iptale götüren “Borcu yoktur” yazılarının istenilmesinden vazgeçilmesine yönelik yasal düzenleme yapılması.</p>	<p>Vergilerin takip ve tahsili ile Maliye Bakanlığı görevli ve yetkili olmasına rağmen Maden Kanunu gereğince istenilen “Borcu yoktur” yazılarının getirilememesinden dolayı ruhsatlar iptal edilebilmekte, devir ve rüdvans işlemleri esnasında da tarafların hepsinden bu yazının getirilmesi istenildiğinden Maden Kanunu gereğince yapılan işlemler sekteye uğramaktadır. Örnek verecek olursak bir ruhsat sahibi şirketin birçok faaliyeti olabilir. Maden ruhsatı dışındaki faaliyetlerinden dolayı vergi borcu da bulunabilir. Dolayısıyla şirketin başka faaliyetlerinden dolayı ruhsat hukuku olumsuz etkilenmektedir. Hâlbuki ruhsatlar münferit olarak değerlendirilmektedir. Ruhsata ait borç olduğunda ruhsat sahibi lehine işlem yapılmayabilir.</p> <p>Diğer yandan, ruhsatı devredenden ya da ruhsatı rüdvansa verenden de borcu yoktur yazısı istenilmektedir. Ruhsatı devreden ya da rüdvansa veren alacakları ile belki borcunu ödeyecektir. MİGEM’in yapacağı ruhsatın devrini ya da rüdvansa verilmesini engellemek değil, vergi borcu olanları takip ve tahsil için Maliye Bakanlığına</p>	<p>ETKB</p> <p><i>Yasal düzenleme</i></p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		<p>bildirmek olmalıdır. Aksi takdirde MİGEM, Maden Kanununu uygulayamayacak hale gelecektir.</p> <p>Bu nedenle, 3213 sayılı Maden Kanununun 13. ve 29. maddesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge” ibarelerinin çıkartılması için yasal düzenleme yapılması gerekmektedir.</p>	
18	<p>MTA Genel Müdürlüğünün büyük alanları uzun süreler uhdesinde tutması sonucu maden rezervlerine sahip sahaların atıl kalması ve havza madenciliği yapılabilecek alanlara işlerlik kazandırılmaması.</p>	<p>MTA özel sektöre rakip bir kurum hale getirilmemelidir.</p> <p>Bilindiği üzere, MTA'nın görevi riskin yüksek ve geri dönüşümün uzun olduğu yeni rezervler keşfetmek değil, yeni kaynakların keşfedilmesi için gelişen teknolojileri kullanarak gerekli bilimsel verileri (jeolojik, jeofizik, jeokimyasal, manyetik, gravimetrik vb) üretmek, metalojenik kuşaklarının belirlenmesi, buralardaki jeolojik sorunların ortaya konması, havzaların jeolojisinin yapılması gibi hedefler olmalıdır.</p> <p>Bu nedenlerle, 3213 sayılı Maden Kanununun 47. maddesinde sorunun çözümüne yönelik gerekli düzenleme yapılması gerekmektedir.</p>	<p>ETKB, (MİGEM-MTA)</p>
19	<p>MİGEM'in, ihalelik sahaları rasyonel ve seri bir şekilde ihale edememesi sonucunda maden rezervine sahip sahaların atıl kalması.</p>	<p>MİGEM'in ihale havuzunda yüzbinlere ihalelik saha bulunmakta, bu sayı yeni iptaller ve terk işlemleri ile günden güne artmaktadır. Bu nedenle ihalelik sahalarla ruhsat almak için müracaat edildiğinde</p>	<p>ETKB (MİGEM)</p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		<p>kapalı olarak gözükmekte, bundan dolayı maden ruhsat sahalarında yapılabilecek üretim faaliyetleri girişimciler ya da yatırımcılar tarafından yapılamamaktadır.</p> <p>Sorunun çözümüne yönelik olarak, MİGEM'in ihalelik sahaları rasyonel ve seri bir şekilde ihale etmesi, grup olarak ihaleye çıkartılan saha sayılarının artırılması, gerekirse ihale komisyonu sayısının artırılması gerekmektedir.</p> <p>Bu gerekçeden dolayı MİGEM ihale havuzunda ihalelik saha sayısını arttıran sebeplerin azaltılması için de;</p> <p>a) Arama safhasındaki ruhsatların herhangi bir nedenle düşmesi söz konusu olduğunda ilgili ruhsatların doğrudan aramalara açık hale getirilmesi,</p> <p>b) İşletmeden düşen/düşürülen sahaların, sahada yapılan tüm çalışmalara ait verilerle birlikte, en geç 2 ay içinde ihaleye çıkartılması ve işletmeden düşen sahaların 1 defa ihale yapıldıktan sonra talep olmaması durumunda ilgili sahaların da doğrudan aramalara açılması gerekmektedir.</p>	
20	MİGEM'in yaptığı ihaleleri kazanan gerçek ve tüzel kişilerin ihale bedelini yatırmalarına rağmen güvenlik soruşturması gerekçesiyle aylarca arama ruhsatlarının düzenlenememesi.	MİGEM'in yaptığı ihaleleri kazanan gerçek ve tüzel kişilerin ihale bedelini yatırmalarına rağmen aylarca arama ruhsatları düzenlenememektedir. Bunun nedeni olarak güvenlikle ilgili işlemlerin uzaması gösterilmektedir. İhaleyi kazanıp ihale bedelini yatırıp aylarca arama ruhsatı verilmemesi devlet	ETKB (MİGEM)

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		<p>ciddiyetini zedelemekte, mağduriyetlere neden olmaktadır. İhaleye girenlerin güvenlikle ilgili işlemlerinin ihale yapılmadan önce gerçekleştirilmesine yönelik mekanizma geliştirilmesi gerekmektedir.</p>	
21	<p>İhale edilen sahalarla ilgili olarak, önceki ruhsat sahibinin herhangi bir hakkının olmaması.</p>	<p>Özellikle de finansman sorunundan dolayı projeyi devam ettirme imkânını yitiren ruhsat sahibinin, ruhsatı gönüllü olarak MIGEM'e iade etmesi halinde söz konusu ruhsatın ihale edilerek sahiplendirilmesinde elde edilen ihale gelirinden önceki ruhsat sahibinin faydalandırılması maden arama faaliyetlerini teşvik edecektir.</p> <p>Bu yolla hem eski ruhsat sahibi yaptığı arama ve geliştirme faaliyetleri ile ihalelik saha haline getirdiği (ekonomik değer kazandırdığı) sahadan katkı elde edecek, hem de projenin inkıtaya uğramadan devam ettirilmesinin önü açılacak ve sektörel dinamizm sağlanacaktır.</p> <p>Burada ihale gelirinden İdarenin ve önceki ruhsat sahibinin payının ne olacağı mevzuatta açıkça belirlenmelidir.</p> <p>Böyle bir düzenlemede, maden aramacılığı için teşvik niteliğinde olacaktır.</p>	<p>ETKB (MİGEM)</p>

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

22	Ruhsat devir, rdvans, arama ve işletme ruhsatı, işletme izni v.b. işlemlere izin verilip verilmeyeceğinin ve ne kadar sürede izin verileceğinin bilinmemesi nedeniyle sektöre yeni girişimciler ve yatırımcıların uzak durması. Aynı gerekçe ile ruhsat güvenliğinin sekteye uğraması.	Ruhsat devir, rdvans, arama ve işletme ruhsatı, işletme izni v.b. işlemlere izin işlemlerinin sonucunun bilinmemesi ile ne kadar sürede izin verileceğinin bilinmemesi sektöre yeni girişimciler ve yatırımcıların uzak durmasına neden olmaktadır. Ayrıca, Maden Kanununa ve diğer mevzuata göre tüm yükümlülüklerini tamamlamış ruhsat sahiplerinin ruhsatlarının geleceği ile ilgili tereddüt yaşamalarına sebep olunması sektöre yeni yatırımların yapılmasını engellemektedir. Bu nedenlerle, ruhsat devir, rdvans, arama ve işletme ruhsatı, işletme izni v.b. işlemlerin hangi kriterlere göre değerlendirildiği ve ne kadar sürede izin verileceğinin bilinmesi zorunluluk arz etmektedir.	ETKB (MİGEM)
23	MİGEM'e yeni alınan personelin ve yönetici olarak görevlendirilen personelin, büro ve arazi denetimi işlemlerinde standardı sağlamaya yönelik hizmet içi eğitim eksikliğinin giderilmesi, izin ve onay süreçlerinin Őeffaf ve termine bağlı olmaması.	MİGEM yönetici ve personeli ile muhatap olunan konularda farklı işlemler ve farklı grŖler ile karılaılmaktadır. Bunun nlenmesi ve uygulamalarda standardın sağlanması için personelin hizmet içi eğitim eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir. Diğer yandan, birçok bakanlığın bünyesinde bulunan kuruluŖlarda uygulanan genel kalite standardizyonu sistemi MİGEM bünyesinde de oluŖturularak her türlü ilerin onay sürecinin terimini belirlenerek bu kapsam dahilinde hizmet sunulmalıdır. Bu süreçler dijital ortamda faaliyet gösteren muhataplar tarafından izlenebilmelidir.	ETKB (MİGEM)

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

24	MİGEM'den bilgi alınması ile ilgili sorunlar.	<p>Bilindiği üzere, MİGEM birçok kamu kurumu gibi 8:30-17:30 saatleri arasında çalışmasını sürdürmektedir. Ancak, madenci kendi dosyası, projesi ve benzeri işleri ile ilgili MİGEM'e 14:00-16:00 saatleri arasında giriş yapabilmektedir. Bu süre içinde ilgili görevliden yeterli bilgi alınamamakta ve zamanla yarış yapılmaktadır.</p> <p>Çözüm olarak mesai saatleri içinde madencilerin veya onlar adına çalışan YTK'ların MİGEM personeli ile bilgi alışverişinde bulunması için ortam yaratılması sektörümüzün beklentisidir.</p>	ETKB (MİGEM)
25	05/12/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Maden Kanununun 17. maddesinde yapılan değişiklikler nedeniyle kazanılmış haklar ve kanunların yürürlüğe girdiği tarihten sonra etkili olması yani kanunların geriye doğru yürümemesi ilkesi göz ardı edilerek arama ruhsatlarının iptal edilmesi.	<p>Bilindiği üzere, 05/12/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Maden Kanununun 17. maddesinde yapılan değişiklikle, "<i>Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesinde belirtilen maden kaynağına ilişkin bilgilerin ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir....</i>" hükmü getirilmiştir. Bu hükmün uygulanması esnasında 05/12/2017 tarihinden önce genel arama dönemine geçmiş ruhsat sahaları da bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarının ve genel arama faaliyet raporunun verilmemesi halinde ruhsatı iptal</p>	ETKB (MİGEM)

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		edilmektedir. Oysa bu Kanun değişikliği yapılmadan önce bu fiil gerçekleştiğinde idari para cezası verilmekte idi. Bu nedenle, kazanılmış haklar ve kanunların yürürlüğe girdiği tarihten sonra etkili olması yani kanunların geriye doğru yürümemesi ilkesi göz ardı edilerek söz konusu kanun değişikliğinden önce genel arama dönemine geçmiş arama ruhsatlarının iptal edilmemesi gerekmektedir.	
26	27/03/2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak Maden Kanununa eklenen Ek 15. Madde ile getirilen hapis, idari para cezası ve on yıl boyunca madencilikten men cezalarının hangi fiillere uygulanacağını net olmaması ve Kanunda bu fiillere mükerrer cezalar olması nedeniyle sektörde tedirginlik yaratması, ayrıca yeni girişimcilerin sektörden uzaklaşması.	27/03/2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak Maden Kanununa eklenen Ek 15. Madde ile getirilen hapis, idari para cezası ve on yıl boyunca madencilikten men cezalarının hangi fiillere uygulanacağını sektör bileşenlerinin de görüşleri alınarak netleştirilmesi gerekir, bu nedenle Ek 15. madde ile ilgili düzenlemenin bir an önce yapılması zorunluluk arz etmektedir.	ETKB (MİGEM)
27	Devlet hakkı ile ilgili ocak başı satış fiyatlarının sektör beyanları göz ardı edilerek belirlenmesi, bu konudaki kriterlerin belirgin olmaması.	Devlet hakkı ile ilgili ocak başı satış fiyatlarının sektör görüşlerinin de göz ardı edilmeden belirlenmesi ve ocak başı satış fiyatlarının her yılın en geç şubat ayı sonuna kadar ilan edilmesi gerekmektedir.	ETKB (MİGEM)
28	Buluculuk hakkının verilmesinde kamu-özel ayrımı yapılması.	Ruhsat sahalarında yeraltı zenginliğini ortaya çıkaran ruhsat sahiplerinin hakları, buluculuk hakkının uygulamasının, objektif kriterlere bağlanarak yeniden düzenlenmesi ile işlerlik kazandırılarak teminat altına alınmalıdır. Bu aramacılık yapacak olan girişimciler için bir teşvik niteliği taşıyacaktır. Kanun gereğince	ETKB (MİGEM)

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

		buluculuk hakkını kazanmaya haiz ruhsat sahiplerinin buluculuk hakkı taleplerinin kamu-özel ayrımı yapılmadan objektif kriterlere göre değerlendirilmesi gerekmektedir.	
29	III. Grupta yer alan karbondioksit gazı üretimi yapılan ruhsatlarda her vardiya başına bir maden mühendisinin teknik eleman olarak istihdam edilmesi zorunluluğu.	Karbondioksit gazı üretimi bilindiği üzere sahada açılan kuyular üzerindeki speratörler vasıtasıyla sudan ayrılan gazın tesise beslenmesi ve tesiste de gazın diğer gazlardan ayrıştırma işlemi yapılarak özel tanklara depolanması prosesinden oluşur. 24 saat esasıyla çalışan proste vardiya başına bir maden mühendisinin istihdamına yönelik bir uygulama örneği yoktur. Bu nedenle, karbondioksit gazı ruhsatlarının Maden Yönetmeliğinin 131. Maddesinde kapsamı dışında tutulması gereklidir.	ETKB (MİGEM)
30	II (b) grubu ruhsatların 100 hektarla sınırlandırılması ve birleştirme işleminde de bu alan sınırlamasına tabi tutulması.	Mermer ve doğaltaş formasyonlarının bulunduğu alanlarda küçük alanlara ruhsat alınması halinde farklı girişimcilerin bu alanda yaptıkları üretim sonucu rekabetten dolayı çok düşük bedellerle mermer ve doğaltaşın özellikle yurt dışına ihraç edilmesinin önüne geçilmesi gerekmektedir. Bu nedenle en az 500 hektarlık alana sahip II (b) grubu ruhsat düzenlenmesi ülke yer altı kaynaklarının yüksek fiyatlarla ekonomiye kazandırılmasını sağlayacak, havza madenciliğini özendirceğinden büyük ölçekli madencilik modeline geçilmesi ülkemizin yararına olacaktır.	ETKB (MİGEM)

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

31	Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları, madencilik faaliyetleri için izin verme ve süre uzatılmasına ilişkin görev ve yetkilerini kullanırken, kendi mevzuatlarında öngörülmemesine rağmen başka kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanına giren hususlara dayalı olarak işlem yapmakta/görüş istemektedir.	Madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak verilecek kararlarda her bakanlık/kurum uygulamakla yükümlü olduğu mevzuattan sorumlu olmalıdır. Bir bakanlığın/kurumun vereceği görüş diğerinin işleyişinde bağlayıcı olmamalıdır. İşletme ruhsatı alındıktan sonra işletme izni alınana kadarki süre sınırlı olduğundan, ÇED-Mülkiyet-GSM vb izin işlemleri eş zamanlı yapılabilmesi, bu anlamda bir kurum diğer bir kurumun işleminin bitmesini beklememeli.	ETKB
32	Maden ruhsat sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında değişikliğe yol açabilecek %10'dan fazla hisse devir işlemlerinin Bakanlığın iznine tabi olması, aksi halde Kanununun 10/4 maddesine göre işlem tesis edilmesi,	Bakanlığın hangi kriterlere göre onay vereceği belirsizdir. Bu kriterler net ve açık şekilde belirlenmelidir. Bu kişi ve kuruluşlar maden ruhsatı alma özelliklerini taşımıyorsa daha başında maden ruhsatı müracaatında bulunmamaları sağlanmalıdır. Yönetmelikten bu hükmün çıkarılması uygun olacaktır.	ETKB
33	Maden Kanununda “Devlet Hakkı: Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım” olarak tanımlanmıştır. Oysa Kanunun öngördüğü geçerli bir nedenle üretim yapılamamış bir ruhsat için Maden Kanununa göre devlet hakkı tahakkuk ettirilmektedir.	3213 sayılı Maden Kanunundaki tanımdan açıkça anlaşılacağı gibi Devlet hakkının tahakkuk etmesi için ruhsat sahibinin önce “maden istihracından bir gelir sağlaması”, bunun için de cevherin “üretilep satılması” gerekmektedir. Yönetmelik maddesinin Kanuna göre düzenlenmesi gereklidir. Geçici Tatil süresince Devlet hakkı tahakkuk ettirilmemelidir.	ETKB

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

34	Kanun ile daimi nezaretçi atama talebinin ruhsat sahibi veya rödovansçı tarafından münferiden yapılması,	Mevzuat daimi nezaretçiye ruhsat hukukunu iptale kadar götürebilecek müdahale, denetleme yetkisi ve bunları daimi nezaretçi defterine yazma sorumluluğu vermiştir. Ruhsat sahibi kendi hür iradesi ile istediği maden mühendisini daimi nezaretçi olarak atayabilmeli veya aralarındaki sözleşmeyle rödovansçıya daimi nezaretçi atama yetkisi vermelidir.	
35	Büyükşehirlerde hızlıca artan agrega kaynak ihtiyacı ve başta mega projeler olmak üzere, hazır beton, asfalt vb. sektörlerde hammadde tedarik riski bulunmaktadır.	Agrega temini için kapsamlı, sürdürülebilir agrega kaynak planlaması yapılması gerekmektedir. Ayrıca planlama sürecinde, şehir içindeki agrega ocakları şehir planlarında yer alması ve bu ocakların ruhsat ve izin güvencesinin garanti altına alınması, mevzuat problemleri ile karşılaşmaması son derece önemlidir.	ETKB (MİGEM), ÇŞB
36	Hammadde üretim izinlerinden kaynaklanan çevre, iş sağlığı güvenliği problemleri ve kamuoyunda oluşan kötü algı.	Hammadde üretim izinleri kaldırılmalıdır. Kamu yatırımlarının hammadde ihtiyaçlarının, o bölgede faaliyet gösteren işletmelerden, MİGEM' in belirleyeceği rayiç bedelle temin edilmesi uygun olacaktır.	ETKB (MİGEM)
37	Devlet hakkı borçlarının yeniden yapılandırma kapsamına alınmaması madencileri ekonomik olarak olumsuz etkilemektedir.	Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntının giderilmesi amacıyla hükümetimiz tarafından birçok tedbir alınmış, vergi indirimleri gündeme getirilmiş, vergi borçlarında yapılandırmalara gidilmiştir. Geçmiş dönem Devlet hakkı borçlarının da vergi borcu yeniden yapılandırmaları kapsamına alınması gerekmektedir.	ETKB (MİGEM), MALİYE BAKANLIĞI

MADENCİLİK İLE İLGİLİ YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MAYIS 2018

38	II (a) grubu madenler için arama dönemi olmaması yanlış yerde, yanlış yatırımlara neden olmaktadır. Her kayaçtan hazır beton/asfalt hammaddesi olmamakla birlikte kaliteli agrega rezervlerinin belirlenmesi elzemdir.	II (a) grubu madenlere, rezervin belirlenebilmesi için iki yıl arama döneminin getirilmesi ve bu süreçte karotlu sondajın zorunlu tutulması gerekmektedir.	ETKB (MİGEM)
-----------	--	--	-----------------

(*) Sorun ve çözüm önerileri sıralaması, ilgili Bakanlıklar gözetilerek yapılmıştır.

(**) Bu rapor, TÜMMER' e üye dernekler, ÇAMAD, SERHAM, MJD, EBMAD, AYSO' nun görüş ve katkıları da alınarak TÜMMER/TMD/AMD/AGÜB tarafından hazırlanmıştır.